



# รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & สำนักวิชาการ

บทรายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย เรื่อง เพลงพระราชนิพนธ์ พรปีใหม่

เรียบเรียงโดย นายวิริยะ คล้ายแดง

ออกอากาศ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สวัสดีปีใหม่ครับ/ค่ะ คุณผู้ฟัง

ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ เริ่มต้นพุทธศักราช ๒๕๖๐ คือวันที่ ๑ มกราคม วันนี้เป็นวันสากลที่ทุกคนทั่วโลกถือเป็นวันสำคัญ มีความหมายถึงการเริ่มต้นที่ดี และเป็นช่วงเวลาที่จะแสดงความยินดีส่งความสุข ความปรารถนาดีซึ่งกันและกัน

สำหรับประชาชนคนไทย วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ทกสิบห้าปีที่แล้ว คือวันที่พลกนิกรชาวไทยได้รับพรปีใหม่ด้วยบทเพลงพระราชนิพนธ์พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดุจดั่งหยาดทิพย์เป็นพรอันประเสริฐให้รุ่งเรืองในวันปีใหม่ส่งถึงคนไทยทั่วทั้งแผ่นดิน จากวันนั้นจวบถึงวันนี้ บทเพลงพระราชนิพนธ์ พรปีใหม่ เพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ ๑๓ ได้กลายเป็นเพลงประเพณีในวันส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ของคนไทย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อราษฎรมาอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติด้วยพระปรีชาสามารถอันเป็นที่ประจักษ์ และด้วยพระมหากรุณาธิคุณต่อพลกนิกรเป็นล้นพ้น แต่เป็นที่น่ายินดีว่า ท่ามกลางพระราชภารกิจอันหนักหนา พระองค์ยังพอได้ทรงมีเวลาสำราญพระราชหฤทัยในสุนทรีย์แห่งศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการดนตรี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มสนพระราชหฤทัยและศึกษาวิชาดนตรีตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และทรงดนตรีอย่างแท้จริง เป็นผลให้ทรงเป็นผู้รอบรู้เรื่องดนตรีอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง โดยทรงเป็นนักประพันธ์เพลงที่มีความสามารถพร้อม ทั้งการประพันธ์ทำนอง แต่งคำร้อง และเรียบเรียงเสียงประสาน ดังปรากฏพระราชอัจฉริยภาพทางการพระราชนิพนธ์เพลงเป็นที่ประจักษ์แก่มหาชน

พระราชอัจฉริยภาพในทางดนตรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น ในสายตานักดนตรีที่เชี่ยวชาญหลายๆ ท่าน ต่างให้ความเห็นตรงกันว่า มีพระราชอัจฉริยภาพสูงยิ่ง เพราะทรงพระราชนิพนธ์ได้โดยฉับพลันเมื่อมีแรงบันดาลใจพระราชหฤทัย นั่นคือเพลงพระราชนิพนธ์ “พรปีใหม่” ซึ่งพระราชทานให้แก่พลกนิกรในวันท้ายปีเก่า ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๔ ถึง ๒๔๙๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชนิพนธ์ทำนอง แล้วโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงเป่าแซกโซโฟนสลับช่วงกัน โดยที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงเป่าในช่วงที่ ๑ และที่ ๓ ส่วนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป่าในช่วงที่ ๒ และที่ ๔ สลับกันจนครบเพลง จากนั้นจึงโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริทรงแต่งคำอวยพรลงในเพลงนั้น ทั้งทำนองและคำร้องเสร็จภายในครึ่งชั่วโมง แล้วจึงพระราชทานแก่วงดนตรีสุนทราภรณ์นำออกบรรเลง ณ ศาลาเฉลิมไทย ในวันขึ้นปีใหม่ วันอังคารที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นทั้งผู้ศึกษาผู้ค้นคว้าฝึกฝนงานดนตรี ทรงเป็นนักดนตรีผู้เชี่ยวชาญการบรรเลงเครื่องดนตรีหลากหลายชนิด ทรงเป็นผู้สร้างสรรค์งานดนตรี ผู้สอนดนตรี และผู้ซ่อมแซมเครื่องดนตรีในบุคคลเดียวกัน สมดังพระราชดำรัสที่ว่า

“ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของข้าพเจ้า.. เป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตคนเรา.. สำหรับข้าพเจ้า..

ดนตรีคือสิ่งประณีตงดงาม และทุกคนควรนิยมในคุณค่าของดนตรีทุกประเภท เพราะว่าดนตรีแต่ละประเภทต่างก็มีความเหมาะสมตามแต่โอกาสและอารมณ์ที่แตกต่างกันไป”

บทเพลงพระราชนิพนธ์จำนวน ๔๘ เพลง ซึ่งพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ได้บรรเลงขับขานกันมายาวนานกว่า ๗๐ ปี นอกจากจะมีความไพเราะอันโดดเด่นแล้ว ยังแฝงไว้ด้วยสาระและคติธรรมแห่งชีวิต ช่วยปลูกปลอบจิตใจมิให้ท้อถอย ให้เห็นว่าชีวิตเป็นสิ่งที่ต้องต่อสู้ ด้วยบางครั้งก็ขึ้นสูง หากบางครั้งก็ลงต่ำได้เหมือนโน้ตดนตรี เพลงที่ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นท่ามกลางพระราชภารกิจอันหนักหน่วงนานปีการจึงนับเป็น “ของพระราชทาน” อันทรงคุณค่า ซึ่งจะสถิตตราตรึงอยู่ในดวงใจของประชาชนชาวไทยชั่ววันรันตร์

“ให้รุ่งเรืองในวันปีใหม่ ผองชาวไทยจงสวัสดิ

ตลอดปีจงมีสุขใจ ตลอดไปนับแต่บัดนี้

ให้สิ้นทุกข์สุขเกษมเปรมปรีย์

สวัสดิ์วันปีใหม่เทอญ”

## บรรณานุกรม

- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (๒๕๕๔). อัครศิลปินแห่งแผ่นดินสยาม. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.
- โรงเรียนจิตรลดา. (๒๕๔๐). ๘ สถิติในดวงใจนิรันดร์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิรุณ ตั้งเจริญ, อำนาจ เย็นสบาย, วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ, พงษ์ศักดิ์ สุขเศรษฐศิริ, กัญญาณี กาญจนกุล และสุรชาติ  
ทินานนท์. (๒๕๕๑). พระราชอัจฉริยภาพ อัครศิลปิน. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์มหาวิทยาลัย  
ศรีนครินทรวิโรฒ.